

London John, Gabriel Sansano *Acting Funny on the Catalan Stage.* *El teatre còmic en català (1900-2016)*

David Sánchez Pacheco

Independent researcher

Review of London, J.; Sansano, G. (eds). *Acting Funny on the Catalan Stage. El teatre còmic en català (1900-2016)*. Losanne: Peter Lang, 308 pp.

Aquest volum¹ té l'objectiu d'oferir una mostra significativa i qualitativa del panorama còmic de l'escenari català, envers les obres, la seua tradició i l'anàlisi de les diferents particularitats presents en el ventall dels diferents referents de camp.

L'estudi consta d'una introducció a càrrec dels coeditors John London i Gabriel Sansano, amb la intenció de definir el marc i el concepte de la comèdia i així fer-ne una introducció a l'estudi, i de tres parts que doten el volum d'una coherència temàtica a partir dels apartats següents: «recepció i influències», «estratègies textuais» i «humor actoral».

El primer dels tres apartats, «recepció i influències», se centra en la manera que les produccions reben les influències preexistents

1 Amb motiu de les jornades organitzades els dies 28 i 29 de juny de l'any 2016 pel Centre d'Estudis Catalans de la Queen Mary University de Londres, amb el suport del Grup Freixenet i l'Institut Ramon Llull, naix el congrés que dona nom al volum que presentem, *Acting Funny on the Catalan Stage. El teatre còmic en català (1900-2016)*; creat a partir d'una selecció de les ponències en anglès i català duta a terme pels especialistes en el camp del teatre i l'humor Sharon Feldman (Richmon, Virginia), Ramon Roselló (València) i Veronika Zang (Amsterdam).

Edizioni
Ca'Foscari

Submitted 2023-09-22

Published 2023-12-20

Open access

© 2023 Sánchez Pacheco | 4.0

Citation Sánchez Pacheco, D. (2023). "London John and Gabriel Sansano (2022). *Acting Funny on the Catalan Stage. El teatre còmic en català (1900-2016)*". *Rassegna iberistica*, 120, 369-372.

DOI 10.30687/Ri/2037-6588/2023/21/018

369

al teatre català. David George (primer assaig) ofereix una visió de les diverses versions de la comèdia de Catalunya per a analitzar-hi les influències de La Commedia dell'Arte de la Itàlia del Renaixement que nodreix les obres d'Adrià Gual (1872-1943), Apel·les Mestres (1854-1936) i Joan Brossa (1919-98). Al seu torn, Maria Moreno (segon assaig) aprofundeix en l'anàlisi hermètica de les obres *Primera història d'Esther* de Salvador Espriu (1913-85), on constata la presència de l'element còmic provinent del teatre popular a partir d'elements basats en els jocs de paraules, la metateatralitat i els recursos presents a sarsueles o a revistes musicals com *La corte del rey Asuero* de Pedro Luis de Gálvez i Tomás Casals Marginet (amb música de Joan Viladomat) estrenada l'any 1927 a Barcelona. En aquesta línia, Enric Gallén (tercer assaig) indaga en els orígens de la recepció de l'obra de Dario Fo, *Mort accidental d'un anarquista*, en l'escena circumscribida als anys setanta i els seus conseqüents antecedents. Finalment, Héctor Mellinas (quart assaig) ens capbussa en les connexions existents entre l'humor i l'absurd en el teatre de Joan Brossa, i el posa en relació amb tres directors contemporanis com són Xavier Albertí, Calixto Bieito i Carles Santos.

La segona part d'aquest volum, «estratègies textuais», analitza els elements i recursos còmics de les obres pròpiament catalanes. Rhannon McGlade (cinqué capítol) aprofundeix en l'humor satíric, polític i antifeixista en tres obres de Josep Escobar, on s'evidencien els trets i recursos còmics emprats pel dibuixant i escriptor de còmics. En aquesta mateixa línia, John London (sisé capítol) incideix en l'anàlisi d'algunes obres oblidades en la història del teatre i provinents del món amateur de la Catalunya Nord, però també en d'altres de més prestigi social, com les de Pere Guisset (1920-2000) i Josep Tolzà (1931-). Darrerament, Isabel Marcillas Piquer (seté capítol) proporciona tot un itinerari de les diferents dimensions de la comicitat identificades en la dramaturgia contemporània de les autores Cristina Clemente, Beth Escudé, Gemma Rodríguez, Mercè Sarrias i Ruth Vilar.

La tercera i última part d'aquest llibre, «humor actoral», es troba formada per quatre seccions que posen el focus d'anàlisi en els intèrprets còmics i en les seues maneres de fer que provoquen el riure. És Núria Santamaria qui enceta aquest apartat (octava secció) i aborda l'ofici d'actor del polifacètic i personatge públic Joaquim Montero i Delgado, principalment a l'escena del Paral·lel. El segon dels exemples és l'oferit per Simon Breden (secció novena), en què analitza i examina com s'articula còmicament la sàtira política del moment, a partir de dues obres de la companyia Els Joglars, com són *La torna* i *Ubú president*. Un altre exemple és el que ens ofereix Martí B. Fons Sastre (desena secció) on constata les influències pedagògiques de Jacques Lecoq en la dramaturgia de l'actor Sergi López i Toni Albà a través de la concepció creadora de l'intèrpret, mitjançant el cos i l'acció en obres com *Brams o la Kumèdia els horrors*, *Non so-*

lum i *L'ombra*. I com a últim estudi dins aquesta part i el volum presentat, Gabriel Sansano (onzena secció) tanca i connecta directament amb la imatge de la coberta del llibre, on es veu l'actor Xavi Castillo amb actitud còmica, a partir de la sàtira i el teatre polític del Pot de Plom del mateix intèrpret.

Els estudis presentats en aquest volum sobre la comèdia constitueixen un corpus exhaustiu emmarcat en la hilaritat del teatre català. Aquest llibre esdevé, sens dubte, una passa important de reconeixement i vàlua de l'aportació humorística catalana (Barcelona, País Valencià i diferents pobles del Rosselló) a la cultura europea.

